

DILEMMA 1

Vi er på en almindelig folkeskole på Sjælland i en 6. klasse. Eleverne kommer fra hjem, hvor tilgangen til, hvad man bør spise, er meget forskellig. Louise er lige blevet veganer, da hendes søster har været det i årevis. Theis har en mor, der har spist efter konceptet LCHF i mange år, og nu vil Theis også prøve. Ali er muslim og spiser ikke svinekød, og Katharina er begyndt at leve efter en nul-sukkerpolitik og spiser derfor intet med sukker i. Nu står den årlige julefrokost for døren, som eleverne længe har set frem til. De er allerede begyndt at spørge om datoen. Læreren Jens orker det faktisk ikke. Glæden ved julefrokosten er de seneste år næsten forduftet, for der er simpelthen så mange hensyn, der skal tilgodeses, og han er meget i tvivl om, hvor langt man skal- og bør strække sig. Han ved også, at der med stor sandsynlighed vil tikke en mail ind fra Theis' mor omhandlende sukkerpolitikken til årets julefrokost, og måske flere forældre vil stemme i år, da han kan mærke elevernes holdning til, hvad man skal og bør spise fylder mere og mere i klasserummet.

SPØRGSMÅL

Hvad skal Jens gøre? Og hvor meget skal man imødekomme elevens og forældres holdninger og valg ift. mad?

Mener du/I, at der er forskel på religiøse hensyn (f.eks. muslimer og svinekød) og ikke-religiøse hensyn (f.eks. veganer, vegetarer) og allergier (f.eks. en elev der ikke kan tåle mælk, nødder mv.), eller skal alle madvalg behandles efter samme regler?

DILEMMA 1

DILEMMA 2

Lærermødet er lige startet, og det første punkt på dagsordenen er salg af mad i skoleboden. Køkkendamen Jane viser en meget negativ udvikling i økonomien, efter skolebestyrelsen vedtog nul-sukkerpolitik og et stærkt fokus på de nye kostråd. De populære hvide hvedeboller med den smeltede ost er erstattet med rugbrødsboller, og pizzasneglene og pølsehornene er blevet grove og fyldt med kerner. De varme retter er fortsat på menuen, men repertoiret er blevet mere beskedent, da eleverne ikke køber selleribøffer eller chili sin carne. Hvis de ikke får vendt økonomien, vil der ikke være en bod efter sommerferien. Men er det muligt for skolen at vende den dårlige udvikling og få eleverne til at spise groft og grønt? Og hvad skal der til?

SPØRGSMÅL

Hvad skal der ske med skolens bod? Kan man ændre elevernes madvaner? Og hvordan skal skolebodens overlevelse sikres med de nye krav?

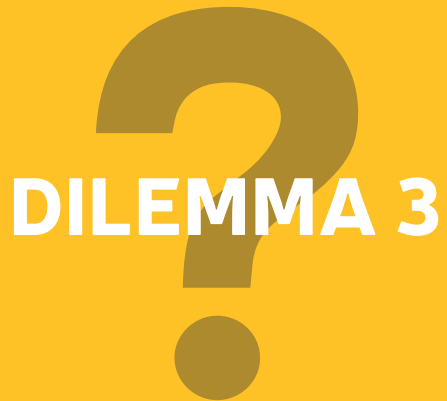
DILEMMA 2

DILEMMA 3

Kathrine har på mange af de foregående lærermøder talt varmt for en obligatorisk fælles spisepause for udskoling. Hun er bekymret for den dårlige/usunde mad, eleverne spiser til frokost, og hvordan det kan påvirke deres indlæring negativt. Mange får ingen mad, og flere går i det lokale supermarked, så menuen kan bestå af en cola med en tilhørende pose chips, en halv til en hel roulade eller en pakke toastbrød med Nutella. I dag er det tredje gang, Kathrine skal spise med 8.b, og spisepauserne har mildt sagt ikke været hyggelige. En gruppe drenge er sure, da de plejer at spille fodbold og nu har fået 15 minutter mindre tid at spille i. De har sagtens kunnet spise den medbragte klapper i spisepausen og føler sig straffet. En anden gruppe har været vant til at gå i det lokale supermarked, men kan ikke længere nå at gå derover og får derfor ingen frokost. Frokostpausen bruges ofte på interne smådrillerier og dårlige samtaler eleverne imellem, og Kathrine har flere gange måtte hæve stemmen eller mægle mellem to grupper af elever. Kathrine har forgæves forsøgt at skabe en positiv stemning omkring den fælles frokostpause, men er faktisk begyndt at tvivle på, om det var den rigtige beslutning at tale for etableringen af en obligatorisk fælles frokostpause i udskoling. Kathrine havde sådan håbet, at frokostpausen kunne bruges på at skabe bedre relationer til eleverne i 8. b, da hun kan mærke, at tiden er knap til de mere personlige snakke i en travl og presset hverdag. Kan hun overhovedet vende pauserne til noget positivt og formå at etablere et hyggeligt miljø omkring spisepauserne?

SPØRGSMÅL

Hvad skal Kathrine gøre? Og hvad er din holdning til en obligatorisk frokostpause for de store elever?

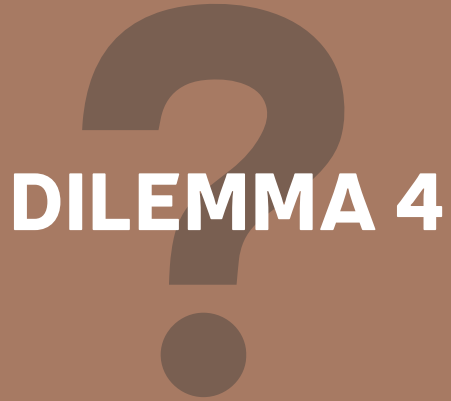
DILEMMA 3

DILEMMA 4

Læreren Peter har Sabines mor i røret en eftermiddag. Sabine har snart fødselsdag og vil gerne invitere hele klassen til fødselsdagsfest, men hvad skal de servere? Sabines mor er i syv sind, for Sabine fortæller, at en er vegetar, en tåler ikke æg, og så er der to muslimer og en jøde. Sabines mor vil derfor høre, om der er bestemte regler for, hvad der må og skal serveres? Og hvordan viser man, at man som vært har respekt for alle de forskellige hensyn til mad, der er i klassen? Peter er i tvivl om, hvad han skal svare - egentlig synes han, Sabines mor skal servere det, hun har lyst til, men er det at tage for lidt hensyn til eleverne? Og er det overhovedet hans bord, når det er en privat fødselsdag?

SPØRGSMÅL

Skal Peter blandes ind i hensyn og madvalg, når det er en privat fødselsdag? Eller har han ret til at melde fra? Hvornår og hvordan kan sådanne dilemmaer tages op?

DILEMMA 4

DILEMMA 5

Sofie er ny lærer på en skole. Hun har fået en 1. klasse og er rigtig glad for både klassen og klassens forældre, men noget er begyndt at fylde i hende. Elevernes madpakker er langt fra, hvad hun mener, at en god, sund og nærende madpakke skal være. Mange af eleverne har hvidt toastbrød, krydderboller eller hvid pasta med. Yoghurt, ostehaps, og juice er også ofte hovedingredienser i madpakkerne, og Sofie kan næsten ikke lade være med at knytte en kommentar til maden, selvom hun godt ved, det ikke er pædagogisk korrekt. Men kan Sofie tillade sig at påtale det til det næste forældremøde, eller har hun ikke mandat til at gå ind i den diskussion?

SPØRGSMÅL

Hvad mener I Sofie skal gøre?

BONUSINFO

Sofie har altid interesseret sig meget for sund mad og træning og har både madkundskab og idræt på linje. Derudover læste hun ernæring og sundhed, inden hun begyndte at læse til lærer, så hun mener, hendes vidensgrundlag er i orden.

DILEMMA 5

DILEMMA 6

Februar står for døren, og to forældre i 3. klasse har lovet at bage fastelavnsboller til hele klassen. Rasmus og Marlene er klassens lærere, og de sidder på et teammøde og taler om, de kan tillade sig at skrive til de to forældre og høre, om det er muligt at bage fastelavnsboller, der kan spises af hele klassen. To elever har allergier - den ene elev er laktoseintolerant, og den anden kan ikke tåle æg.

Marlene mener sagtens, de kan høre forældrene ad, evt. kan de sende en opskrift med på nogle fastelavnsboller, der ikke indeholder æg, og både mælk og fløde kan købes uden laktose. Marlene mener, at forældrene bare kan sige nej, og hun vægter fællesskabet højere end hensynet til forældrene. Fællesskabet i at kunne spise de samme boller, mener hun er vigtigt og mere inkluderende, end at to elever selv skal medbringe deres boller.

Rasmus er i tvivl, da han mener, at det er meget at forlange af forældrene, der allerede har været imødekommende ved at bruge penge og tid på at bage boller til eleverne, og nu skal det gøres så besværligt for dem. Han hævder mere til, at de to elever selv må tage deres egne fastelavnsboller med.

SPØRGSMÅL

Hvad synes I? Vil I gå Marlenes vej, eller er I mere til Rasmus' vej? Eller har I et helt tredje forslag?
Hvorfor - hvorfor ikke?

DILEMMA 6

DILEMMA 7

Louise sidder og græder. Bastian har spurgt, om de overhovedet ikke tænker på miljøet i hendes familie, da hun både havde en roastbeefmad og rester af en bøf med i madpakken i dag. Louise prøver forgæves at forsvare familiens valg, men klassekammeraten Trine bakker Bastian op og siger, at hjemme hos hende spiser de maks kød to gange om ugen og aldrig oksekød, for ved Louise godt, hvor meget CO₂ en ko udleder? En ting er sikkert, Louise skal aldrig have de to madder med igen.

SPØRGSMÅL

Hvordan vil du reagere som lærer?

DILEMMA 7

DILEMMA 8

Efter flere år med mange usunde frokostvalg for eleverne i overbygningen, er det i samarbejde med skolebestyrelsen blevet besluttet, at al usund mad og drikke ikke er tilladt på skolens område eller i skoletiden. Læreren Hans har flere gange beslaglagt colaer, kage og chips, og det har givet anledning til en del konflikter. Hans kan mærke, at det både har påvirket hans humør og det gode forhold til de pågældende elever.

I dag er Hans igen gårdvagt og i det fjerne ser han en gruppe 8.-klasser på vej retur fra kiosken – han kan både ane en pose chips, en cola og en enkelt energidrik. Egentlig burde Hans gå imod gruppen og tage de respektive køb og lægge dem på lærerværelset til skoledagen er slut, men han orker faktisk ikke endnu en konflikt. Politibetjentrollen er han faktisk også rigtig træt af, for hvad er det egentlig for en rolle, som han mere eller mindre ufrivilligt er blevet påtvunget? Hans vender hurtigt rundt og går over til fodboldbanen, i dag vælger han at overse elevernes køb.

SPØRGSMÅL

Er det ok, at Hans i dag vælger at vende det blinde øje til og gå?

Hvordan ville du forvalte den form for opsynsordning?

DILEMMA 8